

zaaknummer 2011T354 (2)

Datum beslissing 8 maart 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende op [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Liefde, en
bekend onder de naam [naam].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 augustus 2011. Op 17 oktober 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Regionale Overste van de Congregatie.

Op 15 december 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is (wegens zijn verblijf in [land]) met bericht niet verschenen. Zijn juridisch adviseur mr H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, is namens hem verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Namens de Congregatie zijn verschenen [naam] en [naam].

2. De klacht

2.1. Klager zat van 1947 tot en met 1952 op [school] te [plaats] alwaar aangeklaagde werkzaam was als onderwijzer. Aangeklaagde was tevens de oprichter van de verkeners. Toen klager in de vijfde klas zat en een dagje uit was met zijn klas om spelletjes te spelen bij de verkeners, werd hij op een gegeven moment door aangeklaagde bij zich geroepen. Aangeklaagde zat onder een boom en trok zijn rok helemaal omhoog en wilde dat klager dicht tegen hem aan kwam zitten. Klager zag de lange onderbroek van aangeklaagde en aangeklaagde trok klager op schoot. Klager wilde dat niet en heeft zich toen los gewurmd, is opgestaan en heel hard weggelopen. De volgende dag toen de klas op de speelplaats in de rij

stond om naar binnen te gaan, haalde aangeklaagde hem uit de rij en gaf hem een ongelofelijk pak slaag, dusdanig dat klager het zich tot op de dag van vandaag nog herinnert. Het afranselen duurde in de herinnering van klager wel vijf minuten. Het excuus van aangeklaagde was dat klager andere jongens gepest zou hebben maar klager wist wel beter. Thuis heeft klager, waarschijnlijk uit schaamte, niets durven te vertellen over hetgeen was voorgevallen. Dit voorval met aangeklaagde heeft zich één maal voorgedaan.

2.2. Klager heeft ten gevolge van deze gebeurtenis een enorme hekel gekregen aan ‘alles wat een zwarte rok droeg’. Tot zijn 16e jaar heeft klager nog op drie andere katholieke scholen gezeten en overal was het hetzelfde. Klager had de indruk dat men het altijd op hem had voorzien maar achteraf bleek dat de broeders en paters zich aan veel kinderen hadden vergrepen. Aangezien klager geen vertrouwen meer stelde in religieuzen die een zwarte rok droegen, verwaarloosde klager zijn studie. Mede hierdoor is er van een opleiding niets gekomen. Als gevolg daarvan kon klager maatschappelijk en financieel zich niet verder ontwikkelen. Klager heeft moeite gekregen om met superieuren om te gaan. Klager had alleen nog vertrouwen in zich zelf en heeft zich nooit meer willen laten beïnvloeden door derden.

2.3. Klager beoogt met het indienen van deze klacht meer openheid te creëren over seksueel misbruik, zodat ouders hun kinderen beter kunnen waarschuwen voor dergelijke toenaderingen door derden. Voorts meent klager dat een financiële compensatie op zijn plaats zou zijn, maar dat komt voor hem wel op de tweede plaats.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde werkte volgens de archieven van 1924 tot aan zijn pensioen in 1965 als onderwijzer van de 6^e klas. Hij was dus niet de onderwijzer van klager, die toen in de vijfde klas zat. Wel was aangeklaagde als leider bij de verkennergroep de drijvende kracht achter buitenschoolse activiteiten, toneel de bibliotheek e.d.. Hij stond bekend als een aimabel man. De Congregatie heeft de leerling-registers van [school] niet kunnen raadplegen. De drie scholen waarin [school] is opgegaan heeft een deel van het schoolarchief naar het Regionaal Archief in [plaats] overgebracht maar er blijken geen gegevens van [school] bewaard zijn gebleven. De Overste concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Tevens geeft de Overste te kennen te twijfelen of de beschreven gebeurtenissen vallen onder de definitie van ‘seksueel misbruik’ zoals vermeld in de Procedure.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Naar het oordeel van de Klachtencommissie kan de gedraging van aangeklaagde zoals door klager geschetst, gekwalificeerd worden als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. Dit geldt te meer in het onderhavige geval waarin de aangeklaagde is overleden en zich niet kan verweren.

4.4. In de thans voorliggende zaak zijn geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die het verhaal van klager ondersteunen. De overgelegde verklaring van een mevrouw die namens haar inmiddels overleden echtgenoot, een verklaring overlegt ten laste van aangeklaagde, kan niet als steunbewijs dienen nu het gaat om een zogenaamde ‘de auditu’-verklaring (‘een verklaring van horen zeggen’). Het betreft immers geen verklaring over gebeurtenissen waar de mevrouw in kwestie zélf getuige van is geweest. Terzijde merkt de Klachtencommissie op dat de verklaring een onjuistheid bevat, aangezien aangeklaagde (anders dan in de verklaring staat vermeld) niet is overgeplaatst.

4.5. Niet ter discussie staat dat indien de door klager gestelde fysieke mishandeling heeft plaatsgevonden, dit ten stelligste moet worden afgekeurd. Adviseren met betrekking tot fysiek geweld behoort evenwel niet tot de bevoegdheid van de Klachtencommissie. Seksueel misbruik door andere paters en/of broeders dan aangeklaagde gepleegd, kan de Klachtencommissie in de onderhavige zaak evenmin in haar oordeel betrekken.

4.6. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Broeders van Liefde de klacht ongegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 8 maart 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en mr. P.R.M. van der Ven, leden, bijgestaan door mr. E.B. Schaafsma-van Campen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Broeders van Liefde en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

zaaknummer 201.. T ..

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste/de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.